

Τίτλος Μαθήματος	Ενεργειακή Πολιτική και Ασφάλεια: Δρώντες και Στρατηγικές				
Κωδικός Μαθήματος	MIS206				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό Επιλογής				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (Μάστερ)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Πρώτο Έτος/ Β' Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	<p>Τσάλτας Γρηγόριος, Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας, Διεθνούς Δικαίου του Περιβάλλοντος και Διεθνούς Δικαίου της Ανάπτυξης, Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο</p> <p>Μένγκ - Παπαντώνη Μαρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ευρωπαϊκού Δικαίου Επιχειρήσεων, Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο</p> <p>Φωκαΐδης Πάρις, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Frederick</p>				
ECTS	Δέκα (10)	Διαλέξεις / εβδομάδα	Δεκατρείς (13)	Διδακτικές Ώρες	Τριαντα-εννέα (39)
Στόχος Μαθήματος	<p>Το γνωστικό αντικείμενο εξετάζει τις προκλήσεις που διαμορφώνονται από την αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση σε ενέργεια, την αστάθεια του διεθνούς συστήματος κρατών με αναφορά στην Μέση Ανατολή και την αυξομείωση των τιμών στις ενεργειακές πηγές, που έχουν ως αποτέλεσμα διαταραχές ή μεταβολές στον ενεργειακό εφοδιασμό. Στο πλαίσιο αυτό μελετώνται οι δρώντες και οι στρατηγικές τους σε σχέση με την ενεργειακή επάρκεια και ασφάλεια, τα πολλαπλά και διαφορετικά προβλήματα που αναφύονται εξαιτίας της διάρρηξης της ενεργειακής αλυσίδας, οι συνέπειες που συνεπάγονται τέτοιων καταστάσεων και οι οποίες αναφέρονται στην παγκόσμια, συλλογική και ατομική ευημερία. Η προσέγγιση των ζητημάτων της ενεργειακής πολιτικής και της ασφάλειας αναφέρεται στους κύριους εμπλεκόμενους δρώντες, στους διεθνείς ρυθμιστικούς θεσμούς ενέργειας, με έμφαση στις ευρωπαϊκές δομές παραγωγής πολιτικής σε σχέση με την ενεργειακή ασφάλεια και επάρκεια. Αναλύεται η ενεργειακή στρατηγική της Ευρώπης και οι άξονες που την διατρέχουν, η ασφάλεια εφοδιασμού, η ανταγωνιστικότητα, η βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται αναφορά στους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους και στον ενεργειακό χάρτη πορείας της Ευρώπης. Για την εμπειριστατωμένη κατανόηση των ζητημάτων που άπτονται της ενεργειακής ασφάλειας σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, αξιοποιούνται και διατρέχουν την φιλοσοφία του μαθήματος, πέραν των θεωρητικών προσεγγίσεων, εφαρμοσμένες ενεργειακές πολιτικές και κρατικές ή διεθνείς πολιτικές σε σχέση με το περιβάλλον, όπως και ειδικές μελέτες περίπτωσης και αξιοποίησης των ενεργειακών αποθεμάτων με αποτέλεσμα την οικονομική μεγέθυνση και επέκταση της επιρροής του κρατικού υπό αναφορά δρώντα στο διεθνές σύστημα.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι εις θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατανοούν και να αναλύουν τις προκλήσεις που διαμορφώνονται από την αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση σε ενέργεια, την αστάθεια του διεθνούς συστήματος κρατών με αναφορά στην Μέση Ανατολή και την αυξομείωση των τιμών στις ενεργειακές πηγές, που έχουν ως αποτέλεσμα διαταραχές ή μεταβολές στον ενεργειακό εφοδιασμό. - Προσδιορίζουν και να περιγράφουν τις στρατηγικές συγκεκριμένων δρώντων (μεγάλων δυνάμεων – ενεργειακών γιγάντων) και τις πολιτικές τους 				

	<p>σε σχέση με την ενεργειακή επάρκεια και ασφάλεια.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αντιληφθούν τα πολλαπλά και διαφορετικά προβλήματα που αναφύονται εξαιτίας της διάρρηξης της ενεργειακής αλυσίδας. - Γνωρίζουν διεθνείς ρυθμιστικούς θεσμούς ενέργειας, με έμφαση στις ευρωπαϊκές δομές παραγωγής πολιτικής σε σχέση με την ενεργειακή ασφάλεια και επάρκεια, τους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους και τον ενεργειακό χάρτη πορείας της Ευρώπης. - Εξηγούν το περιεχόμενο και τους βασικούς άξονες της ενεργειακής στρατηγικής της Ευρώπης (ασφάλεια εφοδιασμού, ανταγωνιστικότητα, βιωσιμότητα). - Προσεγγίζουν εφαρμοσμένες ενεργειακές πολιτικές και κρατικές ή διεθνείς πολιτικές σε σχέση με το περιβάλλον, όπως και ειδικές μελέτες περίπτωσης και αξιοποίησης των ενεργειακών αποθεμάτων με αποτέλεσμα την οικονομική μεγέθυνση και επέκταση της επιρροής του κρατικού υπό αναφορά δρώντα στο διεθνές σύστημα. - Αναγνωρίζουν τον ρόλο και την σημασία των περιφερειακών και παγκόσμιων μεταβολών που επηρεάζουν την γεωπολιτική σημασία της Μεσογείου (Ελλάδα, Αίγυπτος, Τουρκία, Κύπρος, Ισραήλ). - Αναπτύξουν κριτική σκέψη ως προς την θέση και την υπεραξία της Κύπρου με την ανακάλυψη ενεργειακών αποθεμάτων, τις οικονομικές, γεωπολιτικές προκλήσεις και τις προοπτικές. 		
<p>Προαπαιτούμενα</p>	<p>Γνώση της αγγλικής γλώσσας</p>	<p>Προϋποθέσεις</p>	<p>Πλήρης παρακολούθηση μαθημάτων</p>
<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<p>Προκλήσεις λόγω αυξανόμενης παγκόσμιας ζήτησης σε ενέργεια. Αστάθεια διεθνούς συστήματος κρατών με αναφορά στην Μέση Ανατολή. Αυξομείωση των τιμών στις ενεργειακές πηγές. Διαταραχές ή μεταβολές στον ενεργειακό εφοδιασμό. Δρώντες και στρατηγικές τους σε σχέση με την ενεργειακή επάρκεια και ασφάλεια. Προβλήματα εξαιτίας διάρρηξης ενεργειακής αλυσίδας. Συνέπειες στην παγκόσμια, συλλογική και ατομική ευημερία. Ενεργειακή πολιτική και ασφάλεια: κύριοι εμπλεκόμενοι δρώντες, διεθνείς ρυθμιστικοί θεσμοί ενέργειας. Ευρωπαϊκές δομές παραγωγής πολιτικής σε σχέση με την ενεργειακή ασφάλεια και επάρκεια. Ενεργειακή στρατηγική Ευρώπης – Βασικοί άξονες: ασφάλεια εφοδιασμού, ανταγωνιστικότητα, βιωσιμότητα. Ενεργειακοί και κλιματικοί στόχοι - ενεργειακός χάρτης πορείας της Ευρώπης. Εφαρμοσμένες ενεργειακές πολιτικές. Ειδικές μελέτες περίπτωσης: Αξιοποίηση ενεργειακών αποθεμάτων με αποτέλεσμα την οικονομική μεγέθυνση, επέκταση της επιρροής του κρατικού υπό αναφορά δρώντα στο διεθνές σύστημα. Η θέση και η γεωπολιτική υπεραξία της Κύπρου: Προκλήσεις και Προοπτικές.</p>		
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Η διδασκαλία του μαθήματος συνίσταται από επιτόπιες διαλέξεις από τον/τους διδάσκοντες και ανά περίπτωση φιλοξενία επισκεπτών ομιλητών που ενδιατρέβουν ερευνητικά στο γνωστικό αντικείμενο ή έχουν εξειδικευμένη γνώση λόγω εμπειρικής πρακτικής και επαγγελματικής ενασχόλησης. Στη διδασκαλία χρησιμοποιούνται πέραν των βασικών διδακτικών εγχειριδίων και αναλυτικές σημειώσεις εν είδει προβολών. Σε συγκεκριμένα σεμινάρια ει δυνατό να γίνει χρήση πέραν των εποπτικών μέσων, ήτοι εικόνων και προβολής πολιτικών, νομικών, διπλωματικών εγγράφων και συμφωνιών και σύντομης διάρκειας οπτικοακουστικού υλικού στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα (ντοκιμαντέρ, ταινίες κ.α.). Για σκοπούς καλύτερης κατανόησης του γνωστικού αντικειμένου ενίοτε γίνονται αναφορές σε σχετικό υλικό δημοσιευμένο σε εγνωσμένου κύρους διεθνή επιστημονικά περιοδικά και στις επίσημες ιστοσελίδες διεθνών, ευρωπαϊκών και περιφερειακών θεσμών. Σε ότι αφορά σε γεγονότα που αφορούν στην τρέχουσα πολιτική πραγματικότητα το μάθημα εμπλουτίζεται με έντυπες ή ηλεκτρονικές μορφές</p>		

	<p>πληροφόρησης, που περιλαμβάνουν, αλλά δεν εξαντλούνται σε, επί παραδείγματι, μεγάλα ειδησεογραφικά πρακτορεία, κέντρα παραγωγής πολιτικής, ιστοσελίδες μη κυβερνητικών και άλλων οργανισμών.</p>
Βιβλιογραφία	<p>Tsaltas, Gr., I., Cheila, E., Koliopoulos, C. (2013) Sécurité & Coopération en Méditerranée: Défis & Opportunités, εκδ. Ποιότητα, Αθήνα, 2013.</p> <p>Τσάλτας, Γρ., Ι., Γρηγορίου, Π. Γ. (1994) Κοινοτικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον, Κείμενα, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα</p> <p>Σαμιώτης, Γ., Δ., Τσάλτας, Γρ., Ι. (1990) Διεθνής Προστασία του Περιβάλλοντος, Τόμος Ι, Διεθνείς Πολιτικές και Δίκαιο του Περιβάλλοντος, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1990.</p>
Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Αναφορές	<p>Μένγκ – Παπαντώνη Μαρία, Το δίκαιο της ενέργειας (Ευρωπαϊκή θεώρηση – Ελληνική εφαρμογή), Νομική Βιβλιοθήκη, 2003.</p> <p>Μένγκ – Παπαντώνη Μαρία, Η υποθαλάσσια μεταφορά φυσικού αερίου και η προστασία του περιβάλλοντος της Μεσογείου, εις Γ. Τσάλτας (επιμ.), Περιβάλλον και θαλάσσιες μεταφορές - Σε αναζήτηση μιας βιώσιμης προσέγγισης, 2008, Εκδ. Ι. Σιδέρης, σελ. 123-134.</p> <p>Μένγκ – Παπαντώνη Μαρία, Η Ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική, εις «Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών : Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές», τ. γ', «Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές. Το Ρυθμιστικό Πλαίσιο», 2006, Ι. Σιδέρης, σελ. 405-421</p> <p>Μένγκ – Παπαντώνη Μαρία, Η προσαρμογή της Ελλάδας στο Κοινοτικό κεκτημένο για θέματα ενέργειας, εις Ν. Μαραβέγιας (επιμ.), Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών: Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση : παρελθόν, παρόν μέλλον, 2008, Εκδ. Θεμέλιο, σελ. 121-132.</p>
Αξιολόγηση	<p>Ενδιάμεση Εξέταση: Υποβολή Μικρής Εκτάσεως Ακαδημαϊκών Προδιαγραφών Μελέτης (τουλάχιστον 2500 λέξεις): 25%</p> <p>Προφορική Παρουσία και Συνεχής Αξιολόγηση: 15%</p> <p>Τελική Γραπτή Εξέταση: 60%</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνική (σε ειδικές περιπτώσεις μέρος του μαθήματος ει δυνατό να διεξαχθεί στην αγγλική γλώσσα)</p>